

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

17.04.2026

м. Харків

№ 70/12-рк/к

**КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» ЛУБЕНСЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО
РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**
Інформація, доступ до якої обмежено

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*, далі – КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», ПІДПРИЄМСТВО), які полягають у встановленні плати за погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Відповідно до відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, дата запису – 16.04.2010, номер запису – 15861020000000943, ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*; місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*. Основний вид діяльності: *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (3) Згідно зі статутом КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», затвердженим рішенням позачергової п'ятдесят девятої сесії ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (далі – ЛУБЕНСЬКА МІСЬКА РАДА) восьмого скликання від 27.11.2025, ПІДПРИЄМСТВО є комунальним унітарним комерційним

підприємством і здійснює свою діяльність на принципах повного господарського господарського, самофінансування, власного комерційного ринку та вільного найму працівників, наділене усіма правами юридичної особи, з дня його державної реєстрації.

- (4) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» засноване на комунальній власності Лубенської територіальної громади. Засновником та власником ПІДПРИЄМСТВА є Лубенська територіальна громада в особі ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ. У своїй діяльності ПІДПРИЄМСТВО підзвітне та підконтрольне ЛУБЕНСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ, підпорядковане ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТУ ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.
- (5) Відповідно до пункту 2.1. статуту, ПІДПРИЄМСТВО створене з метою забезпечення виконання міських та загальнодержавних заходів з реформування, розвитку та утримання житлово-комунального господарства, здійснення діяльності в сфері централізованого водопостачання та водовідведення, іншої господарської діяльності і отримання прибутку.
- (6) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (7) Відділенням надіслано вимоги до КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 11.02.2025 № 70-02/781е, від 08.12.2025 № 70-02/7262е, від 05.01.2026 № 70-02/53е та від 06.03.2026 № 70-02/1737е.
- (8) Листами від 20.02.2025 № 01-21/215 (вх. від 20.02.2025 № 70-01/598), від 05.03.2025 № 01-21/267 (вх. від 05.03.2025 № 70-01/809), від 10.12.2025 № 01-21/1345 (вх. від 24.12.2025 № 70-01/5112), від 13.01.2026 № 01-21/48 (вх. від 02.02.2026 № 70-01/418), від 03.02.2026 № 01-21/113 (вх. від 04.02.2026 № 70-01/454) та від 13.03.2026 № 01-21/273 (вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» надано відповіді на вимоги Відділення.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (9) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

4.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (10) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (11) Об'єктом аналізу є КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (12) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими

товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (13) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (14) Отже, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (15) Товаром, який становить об'єкт аналізу щодо визначення монопольного становища є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (16) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (17) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.
- (18) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (19) У відповідності до пункту 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

а) споживчі характеристики:

- (20) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару
- (21) У статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (22) У статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод»:

- централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

- (23) Відповідно до статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» підприємства питного водопостачання мають право, зокрема, видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.
- (24) Згідно із частиною першою статті 22 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» приєднання до систем централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.
- (25) Відносини, що виникають у процесі користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (далі – Правила № 190).
- (26) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені розділом III Правил № 190.
- (27) Пунктами 1, 2 розділу III Правил № 190 передбачено, що приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (28) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил № 190 технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (29) Згідно з пунктом 16 розділу III Правил № 190 проект на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення подається для узгодження виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення.
- (30) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.
- (31) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який надає такі послуги, тобто КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ».
- (32) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення за споживчими характеристиками мають своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. Процес погодження проектно-технічної документації є частиною технологічного процесу надання послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.

б) умови споживання:

- (33) Умови споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначені пунктами 10-11, 16-17 розділу III Правил № 190.
- (34) Так, зокрема, проєктно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічних умов.
- (35) Згідно з пунктом 11 розділу III Правил № 190 строк розгляду поданої на узгодження проєктно-технічної документації не може перевищувати п'ятнадцяти робочих днів з дня її отримання виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення.
- (36) Проєкт на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення подається для узгодження виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення у двох примірниках. Після узгодження проєкту на приєднання перший примірник залишається у виконавця послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, а другий – повертається замовнику/споживачу.
- (37) У випадках відхилень проєктно-технічної документації від технічних умов та відповідних нормативних документів виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання проєкту на приєднання має надати споживачу лист із зауваженнями та рекомендаціями щодо її доопрацювання або узгодити її із зауваженнями.
- (38) Ненадання споживачем виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення доопрацьованої проєктно-технічної документації у тридцятиденний строк з дати отримання ним листа із зауваженнями та рекомендаціями є підставою для відмови у приєднанні.
- (39) Отже, передумовою надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, розроблення проєктно-технічної документації та її погодження.

в) умови реалізації:

- (40) Для отримання послуг з погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач надає виконавцю проєктно-технічну документацію розроблену відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення технічних умов.
- (41) Строк розгляду поданої на узгодження проєктно-технічної документації не може перевищувати визначений Правилами № 190 строк п'ятнадцяти робочих днів з дня її отримання виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення.
- (42) Отже, виходячи з наведеного, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.

4.2.2. *Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)*

- (43) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої мережі до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.3. *Визначення товарних меж ринку*

- (44) У відповідності до пункту 5.1 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, окремими з яких є наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, подібність якісних показників, взаємозамінність товарів з точки зору їх виробництва.
- (45) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (46) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (47) За визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- виробництво питної води - забір води з джерел питного водопостачання та/або доведення її якості до вимог на питну воду;
 - питна вода - вода, призначена для споживання людиною (водопровідна, фасована, з бюветів, пунктів розливу, шахтних колодязів та каптажів джерел), для використання споживачами для задоволення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб, а також для виробництва продукції, що потребує її використання, склад якої за органолептичними, мікробіологічними, паразитологічними, хімічними, фізичними та радіаційними показниками відповідає гігієнічним вимогам. Питна вода не вважається харчовим продуктом в системі питного водопостачання та в пунктах відповідності якості питної води;
 - водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам;

– система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання;

– технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

- (48) За визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод»:

– водовідведення - діяльність із збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою систем водовідведення або інших споруд відведення та/або очищення;

– система централізованого водовідведення - сукупність об'єктів водовідведення для централізованого відведення, збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод, оброблення та утилізації осадів стічних вод населеного пункту;

– технічні умови - комплекс умов до інженерного забезпечення систем водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

- (49) Відповідно до статті 1 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», проєктна документація – затвердені текстові та графічні матеріали, якими визначаються містобудівні, об'ємно-планувальні, архітектурні, конструктивні, технічні, технологічні вирішення, а також кошториси об'єктів будівництва.

- (50) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.

- (51) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення не мають товарів-замінників, відсутні інші товари, які можуть бути подібними до товару, що є об'єктом дослідження та які б могли замінити послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, оскільки саме без погодження проєктно-технічної документації неможливо здійснити приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (52) Отже, за таких обставин товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, які не мають товарів – замінників.

4.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (53) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (54) Отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання

до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.

- (55) ПІДПРИЄМСТВО надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення населенню та підприємствам в територіальних межах м. Лубни на підставі ліцензії виданої ПОЛТАВСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ від 28.05.2015 за № 1657.
- (56) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення є територія м. Лубни, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та водовідведення, що знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА (далі – Територіальні межі).

4.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (57) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (58) Відповідно до інформації, наданої КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» листами від 05.03.2025 № 01-21/267 (вх. від 05.03.2025 № 70-01/809), від 10.12.2025 № 01-21/1345 (вх. від 24.12.2025 № 70-01/5112) від 03.02.2026 № 01-21/113 (вх. від 04.02.2026 № 70-01/454) та від 13.03.2026 № 01-21/273 (вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142) ПІДПРИЄМСТВОМ встановлено плату за погодження проєктно-технічної документації з 30.06.2021 на підставі наказів від 30.06.2021 № 184-ОД, від 29.04.2024 № 148-ОД та від 31.12.2024 № 401-ОД.
- (59) Листами від 10.12.2025 № 01-21/1345 (вх. від 24.12.2025 № 70-01/5112), від 03.02.2026 № 01-21/113 (вх. від 04.02.2026 № 70-01/454) та від 13.03.2026 № 01-21/273 (вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» повідомило Відділення, що наказ від 31.12.2024 № 401-ОД, яким встановлена плата за погодження проєктно-технічної документації не втратив чинності.
- (60) В період з 31.06.2021 по 17.04.2026 КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення у визначених Територіальних межах.
- (61) В період з 31.06.2021 по 17.04.2026 структура ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення не змінювалась.
- (62) Отже, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено період з 31.06.2021 по 17.04.2026, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

4.6. *Визначення потенційних конкурентів*

- (63) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (64) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» суміжний ринок – товарний ринок, що перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (65) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуг з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (66) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринки централізованого водопостачання та водовідведення є в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

4.7. *Визначення бар'єрів для вступу на ринок*

- (67) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (68) Ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (69) Частиною другою статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (70) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема забезпечувати надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.
- (71) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом природних монополій. При цьому, саме на суб'єктів природних монополій покладено обов'язок щодо видачі технічних умов.

- (72) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил № 190 технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (73) Пунктом 16 розділу III Правил № 190 визначено, що проект на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення подається для узгодження виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення.
- (74) Окрім зазначеного, основними бар'єрами вступу на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення є обмеження, пов'язані з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

4.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (75) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (76) Таким чином, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» в період з 31.06.2021 по 17.04.2026 має ознаки суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та водовідведення, що знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (77) Порядок користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України регулюються Правилами № 190.
- (78) Правила № 190 є обов'язковими для всіх споживачів, які отримують послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - споживач), та суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення та мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, і з якими суб'єктом господарювання укладено договір на отримання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення), замовників послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (79) Згідно із пунктами 5 та 6 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання, а виконавцем послуги з централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.

- (80) Основні вимоги щодо приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначені у розділі III Правил № 190.
- (81) Пунктом 1 та 3 розділу III Правил № 190 визначено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.
- (82) Відповідно до абзацу вісімнадцятого пункту 4 розділу I Правил № 190 технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (83) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил № 190, собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (84) У роз'ясненнях, наведених у листі Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 14.08.2025 № 20617/25/10-25 (вх. від 18.08.2025 № 70-01/486к), надісланих до Антимонопольного комітету України, зазначено: *«Щодо передбачення стягнення плати за послугу з погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, повідомляємо, що пунктом 7 розділу III Правил визначено, що собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.*
- Іншого чинним законодавством не передбачено»* (мова оригіналу).
- (85) Пунктом 10 розділу III Правил № 190 визначено, що технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання. Проєктно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічних умов.
- (86) Отже, у разі звернення замовника/проєктанта до виконавця послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з приводу погодження проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, **проєктно-технічна документація має бути погоджена безоплатно.**

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (87) Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) у ході здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції встановлено наступне.

- (88) За інформацією КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» (листи від 05.03.2025 № 01-21/267, вх. від 05.03.2025 № 70-01/809; від 10.12.2025 № 01-21/1345, вх. від 24.12.2025 № 70-01/5112; від 03.02.2026 № 01-21/113, вх. від 04.02.2026 № 70-01/454; від 13.03.2026 № 01-21/273, вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142) плата за погодження проектно-технічної документації, розробленої безпосередньо КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», ПІДПРИЄМСТВОМ не стягувалася.
- (89) ПІДПРИЄМСТВО розробило та погодило проектно-технічної документації, розробленої КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» фізичним особам та суб'єктам господарювання:
- з 30.06.2021 по 31.12.2021: водопостачання – 47 шт., водовідведення – 13 шт.;
 - у 2022 році: водопостачання – 65 шт., водовідведення – 14 шт.;
 - у 2023 році: водопостачання – 77 шт., водовідведення – 23 шт.;
 - у 2024 році: водопостачання – 49 шт., водовідведення – 12 шт.;
 - у 2025 році: водопостачання – 55 шт., водовідведення – 9 шт.
- (90) Листами від 20.02.2025 № 01-21/215 (вх. від 20.02.2025 № 70-01/598), від 10.12.2025 № 01-21/1345 (вх. від 24.12.2025 № 70-01/5112), від 03.02.2026 № 01-21/113 (вх. від 04.02.2026 № 70-01/454) та від 13.03.2026 № 01-21/273 (вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» повідомило Відділення, що за період з 30.06.2021 по березень 2026 року не було розроблено проектно-технічної документації іншими суб'єктами господарювання, яка в подальшому була б подана на погодження до ПІДПРИЄМСТВА.
- (91) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» (лист від 20.02.2025 № 01-21/215, вх. від 20.02.2025 № 70-01/598) встановило плату за погодження ПІДПРИЄМСТВОМ проектно-технічної документації, яка становила:
- з 30.06.2021 по 28.04.2024 – *Інформація, доступ до якої обмежено* (наказ КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 30.06.2021 № 184-ОД);
 - з 29.04.2024 по 30.12.2024 – *Інформація, доступ до якої обмежено* (наказ КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 29.04.2024 № 148-ОД);
 - з 31.12.2024 – *Інформація, доступ до якої обмежено* (наказ КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 31.12.2024 № 401-ОД).
- (92) Листом від 03.02.2026 № 01-21/113 (вх. від 04.02.2026 № 70-01/454) ПІДПРИЄМСТВО повідомило Відділення, що не отримувало коштів за погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення згідно наказів КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 30.06.2021 № 184-ОД, від 29.04.2024 № 148-ОД та від 31.12.2024 № 401-ОД, оскільки не було розроблено проектно-технічної документації іншими суб'єктами господарювання, які в подальшому були б подані на погодження до КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ».
- (93) Також, листом від 13.03.2026 № 01-21/273 (вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142) КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» повідомило, що до ПІДПРИЄМСТВА не зверталися суб'єкти господарювання чи інші проєктанти за погодженням відповідно до наказу від 31.12.2024 № 401-ОД, тому не було обставин за яких ПІДПРИЄМСТВО стягувало б із замовників плату за погодження проектно-технічної документації.
- (94) Отже, КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» наказами від 30.06.2021 № 184-ОД, від 29.04.2024 № 148-ОД та від 31.12.2024 № 401-ОД встановило плату за погодження проектно-технічної документації, розробленої іншими суб'єктами господарювання/проєктантами (окрім ПІДПРИЄМСТВА).

- (95) Листами від 10.12.2025 № 01-21/1345 (вх. від 24.12.2025 № 70-01/5112), від 03.02.2026 № 01-21/113 (вх. від 04.02.2026 № 70-01/454) та від 13.03.2026 № 01-21/273 (вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142) ПІДПРИЄМСТВО повідомило Відділення, що наказ КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 31.12.2024 № 401-ОД, яким встановлена плата за погодження проектно-технічної документації, розробленої іншими суб'єктами господарювання, не втратив чинності.
- (96) Враховуючи, що наказ КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» від 31.12.2024 № 401-ОД є чинним, а отже, в разі появи замовників, які будуть розробляти проектно-технічну документацію в інших суб'єктів господарювання та яка в подальшому буде подана на погодження до КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», ПІДПРИЄМСТВОМ буде стягнуто із замовників плату за погодження проектно-технічної документації згідно наказу від 31.12.2024 № 401-ОД відповідно до листа ПІДПРИЄМСТВА від 13.03.2026 № 01-21/273 (вх. від 13.03.2026 № 70-01/1142).
- (97) У разі застосування КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» наказу від 31.12.2024 № 401-ОД до замовників, які будуть розробляти проектно-технічну документацію в інших суб'єктів господарювання та яка в подальшому буде подана на погодження до КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», наслідком таких дій може бути понесення додаткових фінансових витрат споживачами послуг з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення.
- (98) Встановлення плати за погодження КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» проектно-технічної документації, розробленої іншими суб'єктами господарювання може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

7. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ

- (99) Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополюним (домінуючим) становищем на ринку зокрема, визнається, встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (100) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (101) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополюним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (102) Враховуючи вищевикладене, дії КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ», яке в період з 31.06.2021 по 17.04.2026 має ознаки суб'єкта господарювання, який займає монополюне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та водовідведення, що знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА, із часткою 100 %, які полягають у встановленні плати за погодження проектно-технічної документації, розробленої іншими суб'єктами господарювання, на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13,

пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» ЛУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЛУБЕНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи – 36770447) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

припинити дії щодо встановлення плати за погодження проектно-технічної документації, розробленої іншими суб'єктами господарювання, на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині погодження проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Лубни, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій КП «ЛУБНИ-ВОДОКАНАЛ» необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (за адресою: вул. Капітана Володимира Кісельова, 1, м. Полтава, 36014 та на e-mail: khgv@amcu.gov.ua) у **30-денний термін з дня їх отримання** із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ